

ASF – tehlikeler her yerde pusuda bekliyor!

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 30.08.2015 Брой: 8/2015

İstilacı Yabancı Türler (İYT), büyük ölçekli politik, ekonomik ve profesyonel ilgi çeken bir konudur. Dünya, olağanüstü bir doğa olayına tanıklık ediyor – istilacı yabancı türlerin (yabani otlar, zararlılar, patojenler) büyük ölçekli tanıtımı (transferi). Bu küresel hareketin yeniden canlanan saldırganlıkla gerçekleşmesinin başlıca iki nedeni var. Bir yandan – mal ve insanların serbest dolaşımı, diğer yandan ise gezegen iklimindeki değişim. İYT'nin varlığındaki bu büyük ölçekli dönüşüm, artan yoğunluk, güçlü dinamikler, radikalleşme ve kısırtıcılık, hem ekosistemlerdeki biyolojik çeşitlilik hem de tarım, ormancılık, ekoloji ve insan sağlığı için önde gelen küresel tehditlerden biri olarak tanımlanmaktadır.

Avrupa, yabancı türlerin benzeri görülmemiş istilasının sürekli yeniden aktif hale geldiği ve hız kazandığı en hassas bölgelerden biridir. O halde bu çok yönlü istilanın, bu stres testinin, bu çoğu durumda garip davranış modelinin korkular üretmesine şaşmamak gerekir? Korkular tamamen

haklıdır ve birçok soruyu beraberinde getirir. Dünya, varlığına yönelik bu gerçek tehditle mücadele etmek için gerekli yetkinlik düzeyine sahip mi? Dünya, bu ölümcül derecede tehlikeli meydan okumayı çözmek için politik iradeye ve finansal kaynaklara sahip mi? Ve nihayetinde: bu korkunç tehlikeye karşı başarı şansı nedir?

Dikkatimizi Bulgaristan'ın da bir parçası olduğu birleşik Avrupa'ya odaklarsak, AB'nin bekleme pozisyonunda olmadığını göreceğiz; AB mevcut konuya bağlılıkla yaklaşmakta ve büyük tehlikeyle savaşmak için güçlü bir politik, finansal ve bilimsel potansiyel yatırmaktadır. 1 Ocak 2015'te yürürlüğe giren 1143/2014 sayılı (AB) Tüzük, dayanıklılık, çok işlevlilik üreten, yaratıcılığı ve motivasyonu açığa çıkaran ve yeni enerji biriktiren özelliklere sahiptir. Belge üç tür eylemi düzenlemektedir: önleme, erken tespit ve hızlı eradikasyon (yok etme) ve kontrol. Strateji, öncelikli yabancı türlerin bir Listesinin derlenmesini öngörmektedir. Ülkemizde de yaygın olan bilinen zararlıların – Colorado patates böceği, pamuk yaprakbiti, tütün beyazsineği, at kestanesi yaprak galeri güvesi, Japon knotweed (Asya madımotu) vb. – yanı sıra, yeni yabancı türlerin hangileri olduğunu bilmek özellikle önemlidir. Bu kurumsal mühendislikteki kilit bir nokta, ilgili idari kurumlar ile ana sektörler arasındaki karşılıklı ilişkileri ve kamuoyunu etkili bir şekilde bilgilendirme yollarını tanımlamasıdır.

Bu durumda özellikle belirtilmelidir ki, metamorfozları, hiperaktivitesi ve üremesi daha önce bilinmeyen form ve değerleri işaret eden İYT saldırganlığı, bitki sağlığına yönelik yeni fitosaniter risklerin ortaya çıkması için gerçek bir temeldir.

Fitosaniter risklerdeki artışın ana ön koşulları, zararlılar, vektörler, bitkiler ve aralarındaki ilişkilerde devam eden değişimlerdir. Bu bağlamda, İYT'ye karşı başarılı bir saldırı için kavramların, stratejilerin ve formatların hassas bir şekilde formüle edilmesinde izleme kilit öneme sahiptir.

* * *

İYT istilasına karşı mücadele, gezegenin yaşamını kurtarma misyonudur. Gözlerimizi ülkemize çevirirsek, sorumlu kurumların (Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı, Bitki Koruma Müdürlüğü, Çevre Yürütme Ajansı ve bilimsel birimler) Avrupa Tüzüğünü uygulamak için çalıştığını göreceğiz. Bu takdire şayan ve cesaret vericidir, ancak unutmayalım – her stratejik konsept uzun vadeli planlama, bireysel birimler arasında koordinasyon ve demir disiplin gerektirir. İYT'nin aralıksız "yarattığı" mücbir sebep durumları, herhangi bir konsepti alt üst edebilir. AB Tüzüğü bir temel parametredir, aynı vizyona sahip ulusal strateji motor, bu son derece karmaşık ve patlayıcı ortamda başarı için uzun vadeli ve ileri görüşlü politikadır.